

Ö?retmen Adaylar?n?n Akademik Ba?ar?lar?n? Etkileyen Faktörleri Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Adaylar?n?n Akademik Ba?ar?lar?n? Etkileyen Faktörleri Belirleme Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26979>

Özet

Ö?retmen Adaylar?n?n Akademik Ba?ar?lar?n? Etkileyen Faktörleri Belirleme Ölçe?i, ö?retmenlik e?itimi alan ö?rencilerin akademik ba?ar? düzeylerini etkileyen temel içsel ve d??sal faktörleri sistematik olarak ölçmek amacıyla geli?tirilmif kapsamlif bir psikometri araçtır. Bu ölçek, ö?renme ortam?, motivasyon, çal??ma al??kanlıklar?, öz yeterlik inançlar? ve algılanan sosyal destek gibi kritik alanlardaki de?i?kenleri de?erlendirir. Ölçe?in geli?tirilmesi, 2016 y?l?nda Demet Batman ve Nevin Yi?it tarafından yapılm?? olup, geçerlik ve güvenilirlik çal??maları Kastamonu E?itim Dergisi'nde yayımlanmıştır. Ölçek, e?itim bilimleri alanında ö?retmen adaylar?n?n ba?ar?lar?n? arttırmaya yönelik müdahale programlar?n?n planlanması için önemli tan?sal bilgiler sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen adaylar?, akademik ba?ar?, faktörler, öz yeterlik, motivasyon, çal??ma al??kanlıklar?, e?itim psikolojisi, ba?ar? ölçme.

Yazarlar

Demet BATMAN, Nevin Y????T.

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, ö?retmen adaylar?n?n yüksekö?renim sürecindeki akademik ba?ar? düzeylerini pozitif veya negatif yönde etkileyen çe?itli psikolojik, sosyal ve çevresel faktörleri belirlemek ve bu faktörlerin göreceli önemini ölçmektir. Elde edilen veriler, e?itim fakültelerinin ö?rencilere yönelik rehberlik ve destek hizmetlerini optimize etmesine yardımcı hedefler.

Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n güçlü ve zayıf yönlerini saptayarak, bireyselle?tirilmif akademik dan??manlık stratejilerinin geli?tirilmesine zemin hazırlar. Böylece, ö?rencilerin akademik potansiyellerini tam olarak gerçekle?tirmeleri ve mezun olduklarında daha donanımlı ö?retmenler olmaları amaçlanmaktadır.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n akademik ba?ar?s?n? etkileyen çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı genellikle ?u temel boyutlar? içerecek ?ekilde tasarlanmıştır:

Bili?sel Faktörler: Ö?renme stratejileri, ele?tirel dü?ünme becerileri ve sınav kaygısı yönetimi gibi do?rudan akademik sürece etki eden unsurlar.

Duyusal/Motivasyonel Faktörler: Akademik öz yeterlik, içsel ve dışsal motivasyon düzeyleri, mesleğe yönelik tutum ve ilgi.

Çevresel ve Sosyal Faktörler: Aile desteği, arkadaş çevresinin etkisi, fakülte ortamı ve öğretim elemanlarıyla ilişkiler.

Örgütsel Faktörler: Ders programlarının düzenliliği, kaynaklara erişim kolaylığı ve üniversitenin sunduğu akademik destek hizmetleri.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıya ne derece doğru temsil ettiğini göstermek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Geliştirme makalesi (Batman & Yiğit, 2016), ölçeğin yapı geçerliğini sağlamak için çeşitli istatistiksel yöntemler kullanıldığını belirtmektedir.

Yapı geçerliği, genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleriyle test edilmiştir. Bu analizler sonucunda ölçeğin teorik olarak beklenen alt faktör yapısına doğrulanması ve kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu varsayılmaktadır. Ayrıca, ölçüt başarımleri geçerlik kapsamında, ölçekten alınan puanların öğretmen adayların GNO (Genel Not Ortalaması) gibi dışsal akademik başarı ölçütleriyle anlamlı ilişkiler gösterdiği bildirilmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. İç tutarlılık güvenirliliği, ölçekteki maddelerin aynı yapıya ne derece tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Geliştirme çalışmasında, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır. Yüksek bir Cronbach Alfa katsayısı (genellikle 0.80 ve üzeri), ölçeğin maddeleri arasında yüksek bir homojenlik ve iç tutarlılık olduğunu gösterir. Ayrıca, ölçeğin zaman içindeki kararlılığını (test-tekrar test güvenirliliği) değerlendirmek amacıyla belirli bir zaman aralığıyla aynı örneklem grubuna yeniden uygulanması muhtemeldir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme sürecinde, Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis - EFA) kullanılarak ölçeğin temel boyutları belirlenmiştir. Bu analiz, başlangıçta çok sayıda madde içerdiği varsayılan ölçeğin, altında yatan daha az sayıda faktör veya boyuta indirgenmesini sağlamıştır.

EFA sonuçları, faktörlerin toplam varyansın önemli bir yüzdesini açıkladığını göstermiş ve her bir faktörün mantıksal olarak ilgili maddeleri içerdiği belirlenmiştir. Ayrıca, Doğrulayıcı Faktör

Analizi (Confirmatory Factor Analysis - CFA) uygulanarak, EFA ile elde edilen faktör yapısının farklı bir örneklem üzerinde teorik modele ne kadar uyumlu olduğu test edilmiştir. Bu iki aşamalı süreç, ölçeğin yapısal geçerliliğinin güçlü bir kanıtı sunar.

Ölçme Aracı

Test Tipi: Geliştirme ve Uyarlama (Özgün bir çalışmanın parçası olarak geliştirilmiş ve valide edilmiştir).

Format: Çok boyutlu, Likert tipi derecelendirme ölçeği. Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta bırakılmıyorsa da, bu tür ölçekler genellikle 5'li (Kesinlikle Katılmıyorum - Kesinlikle Katılmıyorum) veya 4'lü Likert formatındadır.

Mevcut Dil: Türkçe.

Hedef Nüfus Grubu: Öğretmen Adayları (Eğitim Fakültelerinde lisans eğitimi alan öğrenciler).

Yaş Grubu: Genellikle 18-25 yaş aralığındaki üniversite öğrencileri.

Nüfus Detayları: Türkiye'deki çeşitli eğitim fakültelerinin farklı bölümlerinde öğrenim gören lisans öğrencileri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle kağıt veya dijital ortamda uygulanan anket formu.

Anahtar Kelimeler

Eğitim fakültesi, lisans öğrencisi, öz bildirim, güvenirlilik, geçerlik, öğrenci başarıları, psikolojik ölçüm.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, akademik araştırmalarda kullanılmak üzere geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için sorumlu yazar Demet BATMAN ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Sorumlu Yazar: Demet BATMAN

Test Yılı: 2016 (Yayın yılı).

Ücret Bilgisi: Ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle ücretsizdir, ancak yazarın izni gereklidir.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il (Kaynakta belirtilmemi?tir).

Ba?lant? E-posta Adresleri: Mevcut de?il (Kaynakta belirtilmemi?tir).

Yaz??ma Adresi: Sorumlu yazar?n makalenin yay?nland??? tarihteki kurumsal adresi.

Kaynaklar

Batman, D., ve Yi?it, N. (2016). Ö?retmen Adaylar?n?n Akademik Ba?ar?lar?n? Etkileyen Faktörleri Belirleme Ölçe?i: Geli?tirilmesi, güvenilirli?i ve geçerlili?i. **Kastamonu E?itim Dergisi**, 24 (1), 217-232.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: ogretmen-adaylarinin-akademik-basariharini-etkileyen-faktorleri-belirleme-olcegi-toad.pdf

Ö?retmen Adaylar?n?n Akademik Ba?ar?lar?n? Etkileyen Faktörleri Belirleme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metinde sa?lanmad??? için burada listelenememi?tir. Detayl? maddeler için lütfen Batman ve Yi?it (2016) taraf?ndan yay?mlanan makaleye ba?vurunuz.

Ölçek, akademik ba?ar?y? etkileyen çe?itli alt boyutlar? ölçen toplam X maddeden olu?maktadır (Madde say?s? orijinal kaynakta belirtilmedi?i için genel bir ifade kullan?lm??t?r).